

Сисоєв В.В., Корнієнко К.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Проблеми та ризики в економіці, торгівлі, інфраструктурі, ресурсній базі, зумовлені війною, поставили нові завдання перед логістичною сферою діяльності в бізнесі, що вимагає швидкого переформатування логістичних утворень та пошуку нових рішень, які допоможуть підтримувати постачання, виробництво, фізичний розподіл товарів та сферу послуг на достатньому рівні в цих складних умовах. Оптимізація логістики стала сьогодні ключовим засобом забезпечення життєдіяльності країни та спроможності її збройних сил.

В умовах війни багато налагоджених ланцюгів поставок перестали функціонувати: пошкодження основних транспортних артерій, релокація бізнесу, обмеженість постачальників та асортименту товарів, зростання безпекових ризиків при автомобільних і залізничних перевезеннях, втрата складів та терміналів – призвели до того, що навіть компанії з добре налагодженою логістикою змушені змінювати позицію протягом кількох днів та вибудовувати нові ланцюги поставок в оперативному режимі. Характер логістичних функцій не змінився, змінилися умови, в яких вони виконуються, що ускладнює їх реалізацію та негативно впливає на показники ефективності логістики: зростають логістичні витрати і збитки від нових ризиків, збільшується тривалість логістичних циклів, звужується спектр логістичних послуг та знижується якість логістичного обслуговування, зменшується результативність логістичних утворень (систем, каналів розподілу, ланцюгів поставок). Найбільші труднощі виникли в сфері складської та транспортної логістики. Передислокація складів на більш безпечні території та їхнє розподілення в декількох регіонах призвели до додаткових логістичних витрат на оренду та облаштування нових складських приміщень. Постійні обстріли транспортної інфраструктури вимагають диверсифікації маршрутів та способів транспортування, перегляду умов перевезення (Інкотермс), забезпечення безпеки зон і точок відвантаження, пунктів доставки та транспортних засобів.

Короткострокові прогнози попиту та чітке орієнтування на споживача в умовах війни зумовлюють застосування гнучкого управління запасами через спільне планування запасів ритейлера та постачальника, без накопичення та зберігання товарів у значних обсягах, з корегуванням правил створення страхових запасів. В умовах високої динаміки та непередбачуваності кон'юнктури ринку найбільш ефективною логістичною технологією задоволення попиту споживачів є технологія швидкого реагування (QR – Quick Response), яка дозволяє постачальникам (виробникам, оптовикам) оперативно реагувати на потреби споживачів за рахунок постійного моніторингу та аналізу реального попиту.

Таким чином, в умовах війни доцільно орієнтуватися на широкий спектр методів та новітні технології логістики та ланцюгів поставок, що забезпечать оптимізацію логістичних бізнес-процесів з урахуванням ризиків та обмеженості ресурсів.